СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 123. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ЛИПНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 1, 1986 No. 123. VOL. XCIII.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Рада Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі повідомляє, що її приміщення стало об'єктом грубого вандалізму, двохразових вломів.

У ніч з 29-го березня на 1-ше квітня 1986 року злочинці забрали з вітрини у Музеї дрібні особисті речі Головного Отамана. У конференційній залі забрано сім картин українських мистців, ікону з вишитим рушником, три машинки до писання, мікрофон, три бронзові пропам'ятні медалі (Т. Шевченка, Анни Ярославни і княгині Ольги), вибиті французьким монетним двором, колекцію поштових марок з українською тематикою.

Другий влом стався в ніч з 4-го на 5-те червня 1986 року. Цей раз злочинці понищили замки вітрин і шаф, розбили дві шиби і скло вітрини з військовими відзнаками, — нічого не забрано лише збурено. З головної шафи частина архівних матеріялів рокидана на долівці. У робочому кабінеті так само все було збурене. Деякі вікна були відчинені, речі переставлені. Вкрадено перстень-печатку Гетьмана Івана Виговського, зброю турецького вояка ХУІІ століття, колекцію українських банкнотів, знищено декілька писанок. З речей Головного Отамана нічого не пропало.

Одночасно в українській автокефальній православній церкві св Симона, яка міститься в будинку, що і Бібліотека, вкрадено чашу й інші предмети культу та розкидано хрести по підлозі.

В обох випадках Рада Бібліотеки заявила поліційні владі, яка зконстатувала злочини. Повідомлено французькі міністерства: зовнішніх, внутрішніх справ і освіти, а також зголошено крадіж до організацій обезпечення.

Бібліотека продовжує функціонувати нормально, як і йде праця будови.

Рада Бібліотеки

Париж, 23 червня, 1986 р.

В НЮ ЙОРКУ СВЯТКУВАТИМУТЬ ВЕЛИЧНО СТОРІЧЧЯ СТАТУЇ СВОБОДИ

Ню Йорк. (Гелена Перожак-Сміндак). — В час, коли країна готується святкувати століття Статуї Свободи під час присвяченого свободі величезного Кінця Тижня, що запляноцаний на четверте липня, обидва стейти — Ню Йорк і Ню Джерзі, закрутилися у вирі активностей, зосереджених навколо колосального символу Волі, що гордо височіє в Нюйоркській пристані.

Починаючи, з четверга вечером, 3-го липня, коли президент Роналд Реген знову святково відкриє нововідновлений пам'ятник, славне святкування століття Волі розпічнеться парадами, феєрверками, плаванням фльотиллі кораблів-вітрильників з усього світу, вільними концертами в Центральному Парку Мангеттену та в Парку Ліберті в стейті Ню Джерзі.

У п'ятницю, суботу й неділю долина міста в Мангеттені і Беттері-Парк будуть містити найбільшу „парті", — найбільшу „товариську забаву" — яка будь-коли відбулася в Ню Йорку,— це буде „Фестиваль пристані '86' — порту Ню Йорку.

Кінцеві недільні церемонії 6-го липня відбудуться на спортовому стадіоні „Джаєнтс" в Медовленді, Ню Джерзі.

Українські громадяни ЗСА братимуть участь і як глядачі і як виконавці в цих урочистостях Кінця Тижня Свободи, в днях, що є кульмінацією чотирилітнього с..авного зусилля відновити і Статую і Елліс-острів, цю першу офіційну станцію для маси іміґрантів, які почали сюди напливати з країн Европи в другій половині минулого століття.

Офіційною представницею Українського Народного Союзу 3-го липня, на святковому відкритті урочистостей Статуї Свободи, буде головний касир УНС і відома діячка Американської України Уляна Дячук з чоловіком інж. Володимиром Дячуком. Вони приєднаються до президента Реґена для нововідкриття й новозасвічення смолоскипу Волі в руці Пані-Свободи. Церемонія ця матиме місце на відкритій арені, яку збудовано на острові Ґовернор на південному кінчику Мангеттену.

Портовий Фестиваль '86

Шість українськикх мистецьких груп будуть поміж 70-ма музичними й танцювальними ансамблями, які зійдуться на чотирьох сценах в нижньому Мангеттені для цього „Портового Фестивалю '86 ". Українські групи виступатимуть на сцені, що розміщена при Мейден і Фронт вулицях поблизу Музею Савт Стріт Сіпорт. Як і для всіх інших виконавців на Фестивалі, виступ кожної групи обмежений часово до 12 хвилин.

У п'ятницю, 4-го липня, о 12:30 по полудні, „Українські Танцюристи" — ансамбль з Асторії, що ним довгі роки керує хореограф Елейн Оприско, розпічне українські виступи спеціяльно укладеним і поширеним „Гопаком", що його хореографувала згадана директорка танечного ансамблю Елейн Оприско. Танцюристи виводитимуть складні фігури прастарого українського танцю з бравурними присюдами й скоками, під акардеоновий супровід Ґері Петровського.

„Дніпрові Данцери", група підлітків і молодих дорослих, пов'язана з лівою нюйоркською т.зв. Українською Американською Ліґою, дасть свій виступ по 2-ій годині по обіді.

Пізніше цього ж дня — о 6:40 годині вечора, „Волошки", український танцювальний ансамбль з Філядельфії під керівництвом Андрія Папа, кружлятиме ґраційно на сцені, даючи свій вклад у фестивальні святкування Група „Волошки" складається з 26-ти членів.

Нюйоркський ансамбль молодих бандуристів „Гомін Степів" і „Веселі козаки" з Янґставну, Огайо, виступлять в суботу, 5-го липня.

О годині 3:20 по обіді Микола Дейчаківський поведе сімнадцятку молодих юнаків і дівчат у спів українських пісень при їх власному акомпаньяменті на бандурах. Виступи з піснями і танцями нещодавно зорганізованих „Веселих козаків", під керівництвом Фредерика Ясновського, визначені на 1-шу годину по обіді на 3:40 годину пізніше того ж дня.

Підсумують вклад українських виконавців для Фестивалю 6-го липня, в неділю, „Сизокрилі" з Ню Йорку, відомий український танцювальний ансамбль пріма-балерини і хореографа Роми Прийми-Богачевської. Ця танечна група побільшиться за рахунок студентів ,учасників Танцювального „Воркшап'у" з Верховини, у Ґлен Спей, Н. Й., який якраз там тепер проходить, як і щоліта, під керівництвом Р. Прийми-Богачевської. „Сизокрилі" виступлять о 2-ій годині по полудні.

Дія Вітрильників '86

Під час виставної паради — Ґранд-паради вітрильних кораблів на ріці Гадсон 4-го липня очікується приблизно 350,000 учасників, які візьмуть участь у плаванні особисто, а мільйони глядачів у пристані, приглядатимуться урочистому плаванню гордих вітрильних суден з берега.

(Закінчення на стор. 3)

МОСКВА ДАЛІ ЗАСТОСОВУЄ ПРОПАҐАНДИВНІ ТРЮКИ ПРОТИ ЗСА

Москва. — Совєтське Політбюро і Рада Міністрів СССР, використовуючи заяву президента З'єднаних Стейтів Америки Роналда Реґена про неактуальність договору САЛТ II, підписаного, як відомо, у Відні президентом Джиммі Картером і тодішнім совєтським лідером Леонідом Брежнєвим, далі веде пропаґандивну кампанію проти ЗСА і особисто проти Р. Реґена, застосовуючи при тому різні трюки, які в результаті мали б принести користі для Совєтського Союзу.

Минулого кінця тижня совєтські речники знову вийшли з несподіваною для Заходу пропозицією відбути в Женеві конференцію між представниками СССР і ЗСА для обміркування дицизії президента Р. Реґена не притримуватись більше договору з 1979 року, який ніколи не був схвалений американським Сенатом і не був законом в ЗСА. Більше того, цей договір ламав якраз Совєтський Союз, продукував недозволені типи ракет, головно ракети типу СС-25, розміщував їх в різних місцях світу і вводив в ужиток іншу стратеґічну нуклеарну зброю. Без сумніву, така ситуація була дуже вигідною для Москви, тому вона підняла пропаґандивний крик проти рішення Уряду ЗСА не притримуватись більше договору САЛТ II, але натомість змагати до підписання такого договору, який не залишав би місця для спекуляцій і шахрайства з жадної сторони.

Офіційні представники Адміністрації президента Р. Реґена заявили у Каліфорнії, де тепер перебуває Президент на короткому відпочинку, що не зроблено ще жадного рішення у справі нових совєтських пропозицій, і цю справу вирішить ще цього тижня так званий „кухонний кабінет" Р. Реґена. Деякі члени кабінету висловились позитивно про можливість відбуття такої зустрічі, але Департамент оборони виступив гостро проти совєтської пропозиції, вважаючи її пропаґандивним трюком і підбудовою совєтської закордонної політики, яку не конче Вашінґтон мусить завжди підтримувати. Якщо однак дійде до такої зустрічі то вона відбудеться в другій половині липня. Подібну пропозицію ЗСА Москва відкинула була в 1983 році, коли почались інсталяційні роботи спеціяльних радарних станцій на Сибірі.

Як і в минулому, між Департаментом оборони і державним секретарем Джорджом Шулцом немає однозгідности і їхні погляди на справи СССР, на жаль, часто розходяться.

Появилося посмертне видання із екслібрисами Я.Гніздовського

Ню Йорк. — Покійний мистець Яків Гніздовський ціле своє творче життя був зацікавлений екслібрисами, як одним із тонких та дуже особистих способів деревориз у призначеного для колекціонерів книжок. Він був теж одним із творців Товариства українськикх екслібристів, та саме перед своєю передвчасною смертю працював над підготовкою вис тавки українського екслібрису в Українському Музеї в Ню Йорку.

Любителі мистецтва Якова Гніздовського із американського світу, які високо цінили Покійного і його творчість, випустили тепер збірку його книжкових знаків із п'ятдесят чотирма ілюстраціями, з яких деякі є в двох красках. В книжці, що має вісімдесят сторінок, находиться крім екслібрисів, роботи Якова Гніздовського, також короткий його життєпис, ессей пера Дейла Ройленса із університету Прінстон і особисті завваження Я. Гніздовського до поодиноких екслібрисів. Збірка видана у 450 примірниках і можна її замовити у дружини Якова Гніздовського, 5270 Post Road, Riverdale, N. Y. 10471 за ціну 35 ам. дол. у звичайному виданні і 100 дол. в люксусовому виданні, в якому находиться один із екслібрисів мистця, як окрема вкладка до книжки.

В американському журналі про екслібриси, п. н. „Новинки про книжкові знаки" в якому співредактором був Я. Гніздовський, в числі за квітень 1986 року вміщений останній екслібрис який виконав Я. Гніздовський для проф. В.Е.Батлера, редактора журналу „Екслібрис" у Великобританії із мотивом взятим з „Руської Правди".

М. Сурмач знову гідно пописався на телевізійній програмі

Джерзі Сиrі. — Мирон Сурмач, заслужений американський українець і один з найстарших іміґрантів до Америки, до якої прибув 17-річним юнаком ще в 1910 році (отже 76 років тому), втішається увагою американської „мідії", в тому і телевізійних мереж, у цьому році всеамериканського святкування сторіччя Статуї Свободи, покровительки іміґрантів. І так,у четвер. 26-го червня, вже в четверте чи вп'яте в останніх тижнях, на каналі четвертому мережі Ен-Бі-Сі, у програмі години вечірніх новин, що її ведуть Пет Гарпер і Чак Скарборо (від 6-ої години вечора до 7-ої), кілька уважних хвилин було уділено нашому сеньйорові - поселенцеві Миронові Сурмачеві, який ось уже понад сім десятків років є українським неофіційним амбасадором доброї волі в ЗСА. О годині 6-ій і 20 хв. з'явився М.Сурмач з бандурою в руках на екрані, грав трошки на цьому українському стародавньому інструменті, показував цікаві родинні світлини зі свого альбому, водив репортерів і фільмарів по його посілості й пасіці, показував „всі мільйони" бджіл і розповідав про життя іміґранта тут, на вільній землі Вашінґтона.

Його розповідь англійською мовою з акцентом була мила й цікава і викликала схвальну усмішку на обличчях обох дикторів, коли на Сурмачеву увагу-жаль,що його англійська мова могла б бути ліпшою, Чак Скарборо сказав, що він „справувався зовсім добре". До цієї оцінки приєдналися і глядачі тієї програми, особливо українського роду, бо наш 93-річний Мирон Сурмач справді списався знаменито.

Італійський уряд подався до димісії

Рим. — Перервавши свою поїздку в Голляндію, де проходила нарада лідерів урядів країн Европейської економічної спільноти, прим'єр-міністер Італії Беттіно Кракcі терміново прилетів в Рим, щоб вручити президентові республіки Франческо Коссізі заяву про свою димісію.

Ф. Коссіга прийняв димісію прем'єра-соціяліста, але попросив його виконувати свої обов'язки до того часу, поки буде зформовано новий уряд.

Б. Краксі був 44-им прем'єр-міністром Італії за післявоєнний період. Його обрання в серпні 1983 року припинило традиційне прав ління християнських демок ратів, які ввійшли в урядову коаліцію, але очолили її соціялісти.

Димісія Краксі була викликана парляментською кризою після голосування з другорядного фінансового питання. Голосування було тайним і закінчилося поразкою Краксі. Поразка уряду на цей раз не була успіхом опозиції, а скоріше результатом „зради" членів правлячої коаліції.

Після вручення президентові заяви про димісію, Краксі, виправдовуючи політику своєї партії, сказав: „Урядова криза була штучно створена саме в той час, коли країна нарешті почала збирати плоди трирічної політичної стабілізації". На запитання репортерів розповісти про ці „плоди", Краксі порадив їм „прийняти холодну душ". „Варто мені лише поїхати за кордон, як вдома обов'язково щось станеться", — додав колишній прем'єр-міністер.

Політичні оглядачі покищо не беруться передбачати хід дальших подій. Безперечними є два факти. Поперше, протиріччя між соціялістами і християнськими демократами зайшли настільки далеко, що їх дальше співробітництво є малоймо вірним. Подруге, ні одна з цих партій не піде на співробітництво з комуністами, які залишаються впливовою силою в країні. Як один з варіянтів називають християнсько - демократичний уряд меншенства. Такий уряд є можливий, але він виявиться явно нежиттєздатним і будь-яке голосування буде означати його кінець.

Президент може призначити позачергові парляментські вибори, але, як вважають, вони мало що змінять у співвідношенні політичних сил.

Арґентина здобула чемпіонат світу в копаному м'ячі

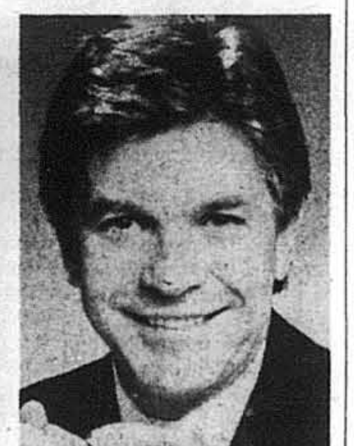
Мехіко Сиrі, Мехіко. — В неділю, 29-го червня ц.р., тут відбулись кінцеві змагання в копаному м'ячі між збірною Арґентини, двократного чемпіона світу, і Західньої Німеччини. У змаганнях взяло участь понад 150,000 глядачів, любителів цього роду спорту, між ними сотні визначних політичних діячів, президентів держав, керівників урядів, визначних спортовців тощо. Увагу притягала висока постать канцлера західньонімецького уряду Гельмута Коля.

Арґентина виграла змагання вислідом 3 до 2 і ситуація, особливо у другій половині гри, була дуже напружена. Леґендарний спортовець Арґентини Дієґо Марадона не „стрілив" цього разу ані одного ґоля, бо його все бльокували принаймні два „ворожі" оборонці. Він все одно залишився „арґентинською зіркою" в копаному м'ячі. Він був переконаний, що це був „рік Арґентини" у копаному м'ячі, а з цієї перемоги була вдоволена ціла Південна Америка.

СОЮЗІВКА ВІДКРИЄ ЧЕРГОВИЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН МИСТЕЦЬКИМИ ПРОГРАМАМИ І ЗАБАВАМИ

Співачка Ліда Гаврилюк

Соліст-тенор Ед Іванко

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — Тут, на Оселі Українського Народного Союзу, після багатолюдного й успішного святкування Дня Батька та посвячення Дому сеньйорів, що відбулися в неділю 15-го червня ц.р., сподіваються знову „наїзду" великого числа гостей на довгий кінець тижня, бо й День Незалежности припадає на п'ятницю, 4-го липня.

Саме у день цього загального американського свята відбудеться офіційне відкриття літнього сезону на Союзівці, вже на якому після традиції виступить у програмі ансамбль Союзівки о год. 8:30 вечора, а відтак відбудеться велика забава, при звуках улюбленої всіми відомої оркестри „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля.

В суботу, 5-го липня, теж у великій охолоджуваній залі „Веселки", відбудеться о год. 8:30 вечора концерт, на якому виступлять соліст Ед Іванко і вокалістка Ліда Гаврилюк, а відтак оркестра „Темпо" буде приграваті до танців. Конферансьє усіх програм у літньому сезоні є Роман Лупань.

Співак-тенор і артист сцени Едвард Іванко, уродженець української Канади, відомий українському загалові з його багатьох незвичайно вдалих виступів перед українською авдиторією чи тут, на Союзівців, чи в Українському Інституті Америки в Ню Йорку, чи на концертах, академіях та у виставах. Щойно цієї весни його гаряче вітала його рідна Манітоба у виставі „Цимбали" (Манітоба Театр -центр), і оплескували радісно 12 тисяч гостей на Українському Фестивалі Америки в Голмдейл, де він співав і де вже другий раз,рік за роком,був конферансьє. На відкритті сезону Оселі УН-Союзу Ед Іванко співатиме українські пісні, народні, сучасні та українську клясику. Співак відомий теж з доброго виконування ораторій, творів великих західньоевропейських композиторів: Баха, Генделя, Гайдна, Бетговена та Моцарта.

Молода співачка сопрано Лідія Гаврилюк — часта гостя Союзівки, відкривала в минулому році 32-ий вакаційний сезон, а цього року відкриває разом з Едвардом Іванком літній сезон 33-ій! Мешканка Джерзі Сиrі, домівки УНСоюзу, вона, як молодий місцевий талант виступає на Союзівці вже з 1981 року. У її репертуарі велика сила пісень, зокрема пісні сучасних українських композиторів, серед яких на першому місці твори,по-звірськи замученого большевицьким окупантом України, незабутнього Володимира Івасюка. Ліда продовжує науку вокалу і далі, навчаючись у вчителя співу та піяніста-віртуоза Томи Гринькова. Вона ґрадуантка музичних студій у Ратґерському університеті.

Крім того Союзівка відкриває свої гостинні двері для гостей-вакаційників, молодечих таборів і курсів; так, що сотні, а може навіть тисячі осіб будуть гостями на цій культурно-відпочинковій оселі УНС в кінці цього довгого „вікенду".

ВІДКРИТО РУКОПИСИ М . КОСТОМАРОВА

Бурнабі, Б.К. (ОУПС). — Відвідуючи бібліотеку СаймонФразерового університету в Британській Колюмбії, проф. Яр. Рудницький натрапив на невідомі досі три сторінки рукопису українського вченого XIX ст. Миколи І. Костомарова (1817-1885), що як відомо був приятелем Т. Шевченка, видатним членом Кирило-Методіївського Братства, якому поет присвятив окремий вірш, 19-го травня 1847 у Петропавлівській цитаделі в Петербурзі. Новознайдений рукопис є вліплений і оправлений разом із працею М. Костомарова „Историческое значение южнорусского народного песенного творчества", що друкувалася статтями в журналі „Беседа" чч.4-11. Проф. Рудницький поробив ксеро ксові копії із цих трьох сторінок для дальшого досліду тексту й його відношення до цілости праці М. Костомарова.

В АМЕРИЦІ

ПРАЦІВНИКИ ТЕЛЕФОНІЧНОЇ компанії АТ і Т закінчили свій 26-денний страйк у четвер, 26-го червня ц.р. 155,000 працівників цієї компанії повернулись до праці в п'ятницю, 27-го червня. В переговорах з урядовими особами компанії, полагоджено шість головних справ. Працівники отримають підвишку платні на 10.2 відсотка і бенефіти впродовж трьох років. Крім того, працівникам дали кращі пенсійні бенефіти, і кращу медичну й дентистичну асекурацію.

ВЕРХОВНИЙ СУД ПОСТАНОВИВ, що Конституція ЗСА забороняє засуджувати на кару смерти злочинців, які несвідомо когось вбили. Часто злочинці є ментально хворими і не мають контролі над тим, що вони роблять, тому засуд на кару смерти таких злочинців був би актом „варварським і пімстою". В Америці 38 стейтів визнають кару смерти.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ схвалила законопроєкт і передала його президентові Роналдові Реґенові. В ньому сказано, що особи, котрі відтепер вступлять до війська, матимуть меншу пенсію ніж мали військовики дотепер. Цим законом не буде зменшено пенсії тим, котрі є при війську.

ҐРАДУАНТ ЕЙЛЬСЬКОГО університету Роберт Риджлі, який уже шість років вивчає рідкісних птахів, і тих, що вимерли, відкрив недавно новий рід папуг. Знайшов він цей рід у провінції Ел Оро в Еквадорі. Цю папугу, правдоподібно, назвуть назвою місцевости, де її знайдено, — Ел Оро.

У СВІТІ

НА ТРИДЕННІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ, присвяченій проблемам АІДС, яка відбулася в Парижі, вперше було офіційно названо кількість захворювань цією хворобою в Совєтському Союзі. Виступаючи на конференції, в якій взяло участь понад 2,000 дослідників із ЗСА, Европи і Африки, директор науково-дослідного інституту вірусології Віктор Жданов повідомив, що АІДС існує в СССР з 1974 року і що досі зареєстровано 12 випадків захворювання. Серед хворих є не лише совєтські громадяни, але й народжені в країнах Азії та Африки, сказав В. Жданов. Він повідомив, що вперше АІДС був виявлений в 1984 році в 11-річної дівчинки, яка, мабуть, заразилася при переливанні крови в 1974 році. Совєтський вчений повідомив, що пацієнтка досі жива. Однак він не сказав, чому вона прожила довше, ніж будь-який інший, що захворів на АІДС, і чи хвора вона взагалі цією хворобою, чи в її крові лише знайшли вірус — збудник АІДС.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІНДІЇ Раджів Ганді уклав мир з керівником Крайового фронту Мізо, Лалденґою. Це послужить єдності країни. Лалденґа підняв повстання проти центрального уряду Індії в 1966 році. Від того часу він або сидів у в'язниці, або перебував під домашнім арештом, або жив у вигнанні, або зі зброєю в руках боровся за незалежність Мізораму — території, що знаходиться на сході Індії. В останні роки Лалденґа перестав настоювати на незалежности Мізораму, а погодився на автономію цієї частини країни, яка має статус „союзної території". Згідно з угодою між Ганді і Лалденґою, союзна територія Мізораму дістає статус стейту і Лалденґа буде його головним міністром.

АНГЛІЙСЬКИЙ ЖУРНАЛ „Джейнс Діфенс Віклі" надрукував статтю, в якій сказано, що Сирія готується до „обмеженої війни" з Ізраїлем, щоб звернути собі Голляндські висоти. Журнал покликується на неназвані ним „джерела серед поміркованих арабів". З цих джерел стало відомо, що урядові чиновники Сирії і представники ґенералітету цієї країни зробили недавно поїздку в декілька арабських країн і ознайомили уряди цих країн зі своїм „воєнним пляном". Журнал вважає, що Сирія нападе на Ізраїль цієї осени, коли прем'єр-міністер Шімон Перез буде передавати кермо влади нинішньому міністрові закордонних справ Їцакові Шамірові.

АЛЬМАНАХ НА 1987 РІК

Уже почалася підготова Альманаха УНС на 1987 рік. Редакція прийматиме матеріяли в українській і англійській мовах до 21-го липня 1986 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Брехня — совєтський „модус вівенді"

Недавно ми читали на сторінках торонтонського щоденника „Торонто Стар" знаменитий коментар Ричарда Ґвина з його оцінкою совєтської системи, побудованої на брехні, закриванні правди навіть перед своїми власними громадянами, як наприклад, у випадку катастрофи на чорнобильській енерґетичній нуклеарній станції. Автор стверджує, що у Совєтському Союзі, який він недавно відвідував, усе побудоване на брехні і що брехня там є у щоденному вжитку, вона стала своєрідним совєтським „модус вівенді".

Може це тому, — каже автор коментаря, — що влада тут була завжди деспотична — перед і після жовтневої революції — і люди, щоб забезпечити свою екзистенцію і сякий-такий життєвий рівень, навчилися брехати, взоруючись на своїх лідерах, бож відомо, що в Совєтському Союзі навіть певні періоди історії переписують і закривають те, що є невигідним для комуністичної партії і правлячої верхівки на Кремлі. Як відомо, за життя хвалять диктаторів за доконані ними „чуда" для „совєтського народу", а потім обвинувачують їх за вбивства, мордування невинних людей в совєтських „застєнках" і ҐУЛаґах, як це було, наприклад, у випадку розвінчування Йосифа Сталіна його наслідником Нікітою Хрущовим на славнозвісному XX з'їзді КПСС.

Інтелектуальна верства народу під совєтами, особливо ті, які хочуть зберегти свою шкуру, вважають ідеологію комунізму за поганий жарт, але вдають, що вірять в неї, здаючи собі справу з того, що в СССР теорія безклясовости суспільства — це суцільний обман. Вигідно і безпечно живуть тільки ті, які належать до комуністичної партії, та номенклятурники.

Якщо йдеться про справу нуклеарної катастрофи на чорнобильській станції, то і тут совєтські засоби масової інформації, з наказу своїх зверхників, старалися спочатку цілком промовчувати, а потім почали помалу подавати перекручені, а то й брехливі інформації, прикриваючи число жертв і загрозу тепер і в майбутньому для сотень тисяч мешканців України, Білорусії, Балтицьких країн, а також Скандинавії, Східньої і Західньої Німеччини, а навіть Італії, не кажучи нічого про сателітні країни, які потерпіли від радіяції фізично й економічно.

Самозрозуміло, що українці на батьківщині, навіть найбільше загрожені радіяцією наші брати і сестри, не можуть підняти голосу протесту і змушені зносити накинені окупантом обмеження та під терором КҐБ коритися.

Але ми, вільні українці на поселеннях, цього не сміємо робити: мовчанка і безнадійність з нашого боку — це своєрідний переступ, якщо не злочин супроти власного народу, і нас колись засудить історія. Мусимо вдаритись у груди і сказати собі правду: українська діяспора незадовільно виконала своє завдання оборони України у виїмково грізній ситуації нуклеарного голокосту. Щоб вимагати від урядів західних держав, зокрема від Адміністрації президента Ронапда Реґена, допомоги й інформацій про чорнобильську катастрофу, треба б нам наперед самим зробити максимальні зусилля в тому напрямі. Чи ми їх зробили?

Чи ми спільно виступили, як один муж, на оборону українського народу, загроженого нуклеарною радіяцією і виставленого на небезпеку повільного вимирання, як каже д-р Роберт Ґейл, спеціяліст-хірург, який на місці, в Москві і Києві, перевірив сотні випадків жертв нуклеарного затроєння. Публічну опінію ми зможемо змобілізувати тільки тоді, коли за нашою вимогою стоятиме ціла громада, бо — як говорить українська приповідка — „громада — великий чоловік". Інакше ми залишимося бездушною спільнотою, яка не може вже навіть реаґувати на найбільші трагедії України. Чужинці за нас говорити не будуть. Тому забудьмо час від часу наші більші і менші місцеві турботи, громадську роздвоєнність, а звернімо увагу на великі речі, на речі рятування нашого народу не тільки від мовного і економічного геноциду, але вже від нуклеарного голокосту.

Йосип Дарський

ПОЛЬЩА І УКРАЇНА

Нижче друкуємо статтю польського журналіста і члена польського підпілля, Йосипа Дарського. Автор знаменито ознайомлений не тільки з ситуацією в Польщі, але й з українською проблематикою. На ці теми він вже не раз писав в польських журналах, а в останньому часі написав дуже солідну й об'єктивну статтю під назвою „Товариші зброї", перша частина якої появилася в місячнику „Контакт", ч. 47, з березня 1986 року. Зацікавленим поручаємо цей на високому рівні журнал, головною тематикою якого є крайові справи. Виходить він у Парижі.

Можна не погоджуватися з деякими тезами автора чи концепціями польської опозиції в краю, але не можна не брати їх до уваги, бо вони становитимуть важливий фактор у нашій визвольній політиці на рідних землях.

II.

Це не означає, що польська опозиція антиукраїнська чи вороже наставлена до українських самостійницьких змагань. Вона прямо не бачить можливости їхнього здійснення.

Дещо відмінним є становище до польсько-української співпраці, але без політичного домовлення. Така постава випливає частково з моральних мотивів, бо її прихильники визнають потребу підтримувати права українців в Польщі на національну рівноправність але також і тому, що ці українці є співгромадянами. Зате самостійники бачать у них частину цілого українського народу.

Прихильники замирення з СССР також хочуть поширювати інформації про українські справи, історію України, її боротьбу за визволення, про польсько-українські відносини. І вони прямують до закінчення взаємної ворожнечі, гостро критикують помилки й вину польського уряду чи шовіністичних кіл, поповнені в минулому супроти українців, бажають співпрацювати, але тільки в культурній ділянці, бо політична співпраця була б для них афронтом супроти СССР.

Деякі течії вважають нереальним і шкідливим думання про скинення комунізму в Польщі, а інші навіть і поза Польщею. Бо ці останні припускають можливість еволюції комунізму в авторитаризм. Зате всі вони спільно виступають проти розчленування СССР, бо воно, мовляв небезпечне для Польщі. Їхня програма — це домовлення з комуністичною владою, яка прийде після Ярузельського, стану деякої рівноваги між суспільством і комуністичним урядом часу „Солідарности", але тим разом вже надовше.

В'язень Адам Міхнік пише, що „треба бути обережним" у всіх політичних розрахунках на українців, бо надії на зреформування СССР Ґорбачова є дуже великі. А якщо піти на розчленування СССР, тоді ніякі уступки супроти Польщі не будуть можливими. Такий спосіб думання означає, що Польща займає особливу позицію в совєтському таборі і що її справа може бути вирішена незалежно від інших поневолених країн.

Це є своєрідне стремління зреформувати польську хату в большевицькій системі, але її не покидати. Для найширших кіл метою польського руху є здобути найкращі умови в рамках імперії...

Все ж таки у Польщі видно загальне зацікавлення українськими справами, що примушує режим покидати змову мовчанки й публікувати матеріяли з українською тематикою. Статті в підпільній пресі про польсько-українську співпрацю чи тільки про боротьбу українців таки мають вплив на владу. Вона вже допускає низькотиражні наукові видання та масові тиражі пропаґандивних матеріялів, щоби ширити ворожнечу. Але навіть у повені офіційної брехні та наклепів є багато корисних інформацій, які не могли б бачити денного світла в СССР. Чим більше будемо публікувати в підпіллі, тим менше брехатиме Прус („Герої з-під знаку тризуба").

Політична лінія „примиренських кіл" відносно СССР є новою інтерпретацією стратегії домовлення з Росією шовініста Р. Дмовского. Тому навіть смиренна польська лівиця (в противенстві до самостійницької) закидає йому тільки антижидівське та авторитарне наставлення, але не намагання порозумітися з Росією.

Примиренці надіються на відзискання самостійности Польщі в моменті упадку СССР, і тоді вони нав'яжуть співпрацю з „новою Росією". Але тут немає місця для польсько-української співпраці. Примиренці забувають, що Дмовский хотів компромісу з Росією, бо вважав її слабшою і примітивнішою від Німеччини. У нього ідея домовлення з Росією була виявом ворожости чи погорди до неї, отже переконання про її слабість. Тепер ця концепція випливає з переконання про слабість Польщі.

Українські кола повинні брати більше до уваги різнородність польської політичної думки. Співпраця між українською еміґрацією і польськими самостійниками могла б, з одного боку, дати полякам допомогу в їхній поставі супроти „угодовців" та ставити нових ендеків перед доконаними фактами (діялог та зближення є українцями), а з другого боку, вибивати арґументи тим українцям, які ставляться і далі вороже до поляків і відкидають співпрацю.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Володимир Барагура

Реґіональний збірник „Надбужанщина" — заборола Північно-Західніх українських земель

Корпус реґіональних збірників Замель Західньої України, який виходить у серії „Українського Архіву Комісії Реґіональних Дослідів і Пувлікацій НТШ", збагатився новою (XL I) книгою. Це перший том історично-мемуарного збірника „Надбужанщина", який охоплює області — Сокальщини, Белзчини, Радехівщини, Холмщини й Підляшшя. У цій різновидності раґіонів, які одночасно становлять спаяну цілість, лежить оригінальна своєрідність збірника. Цим „Надбужанщина" корисно виділяється з-поміж інших цього роду праць. „Надбужанщина" — це наче посестра ориґінального, хоч і різного своїм характером збірника, який нещодавно появився на книгарському ринку,-монографії мікрокосмосу таборового життя українських скитальців в Німеччині — „Реґенсбурґ".

Радактори (Микола Мартинюк — головний редактор і Надія Олійник — літературний редактор) та впорядники об'ємистого збірника „Надбужанщина" (960 сторінок формату 8 x 5 цалів задрукованої площі), а саме: Анатоль Демусь, Орест Заставний, Іларіон Калиневич, Іван Кравчук, Надія Кравчук, Володимир Макар, Володимир Оренчук, Євген Стефанишин), поєднуючи кілька областей в одну органічну цілість, зробили це пляново й доцільно, керуючись міркуваннями й моментами географічної, геополітичної, демографічної, историчнополітичної, культурної, релігійної, соціо-економічної й мілітарно-визвольної єдности, стрижнем якоє є сточище ріки Буг і його приток; ця частина північнозахідніх Українських Земель була від віків заборолом, бастіном і остоєю українства перед тиском сусідів — поляків та раніше царської, а тепер большевицької Росії.

Перший том „Надбужанщини" охоплює життя цих реґіонів від найдавніших часів, почерез період відродженої Української Державности, між-воєнний інтервал і роки Другої світової війни під німецькою й совєтською окупаціями.

У книзі вміщені науково-дослідні праці археологів, географів, історикків, демографів та чисельні, частинно базовані на документах і джерелах, частинно на особистих спогадах, мемуарні матеріяли, зокрема з останніх бурхливо-трагічних десятиліть переживань цих страдальних і одночасно героїчних частин нашої батьківщини.

Впорядника не втратили з одка теж зв'язків надбужанських просторів із ранішими вихідцями до ЗСА й Канади, які морально й матеріяльно допомагали старокрайовим землякам розбудовувати культурне й економічне життя під польською окупацію.

Книга починається короткою передмовою головного редактора М. Мартинюка, який з'ясовує характер, ціль і завдання збірника, джерела й методи опрацювання матеріялів. Синтезу духовости й животворного організму Надбужанщини дає в чуттєво-публіцистичному „Слові про Надбужанщину" Роман Рахманний. Увідна частина збірника закінчується доповіддю громадського діяча Івана Базарка, яку він виголосив на першому з'їзді надбужанців у травні 1981 року (друкована в „Свободі" 9-10-го вересня 1981 р.) п.н. „Там, де була наша юність". У статті автор дав переріз історії цього простору й накреслив головні напрямні, якими повинна піти праця над опрацюванням збірника, що має стати противагою до совєтського фальшування історії наших земель. Цей обов'язок накладає на надбужанців їхня відповідальність за свою вужчу батьківщину.

Збірник поділений на кілька розділів, з яких перший: „Географія, природа, історія", стосується цілости надбужанського простору. Дальші розділи розглядають проблематику окремих складових частин надбужанського басейну. Це „Сокальщина і Белзчина", „Радехівщина", „Камінеччина", „Холмщина і Підляшшя".

Найбагатші матеріяли й опрацьовані найкращими силами є два перші розділи, зокрема „Сокальщина", яка була ядром життя надбужанської землі. Згадати б таких авторів, як Ярослав Пастернак, Микола Голубець, Мирон Кордуба, Едвард Жарський, Роман Кухар, Іван Олексишин, хоч і в інших підреґіонах подибуються відомі прізвища — Володимир Січинський, д-р Стапан Баран, Остап Луцький.

Крім матеріялів, які стосуються центів окремих реґіонів, багато уваги звернено на провінційні осередки та села. Окремий розділ „Біографія" присвячено визначним постатям і діячам надбужанської землі, з яких деякі відограли визначну ролю в загальнонаціональному житті: Михайло Грушевський, акад. Степан Смаль-Стоцький, Олександер Мишуга, д-р Лука Мишуга, митр. Іларіон, Дмитро Левицький,

(Закінчення на стор. 3)

Людмила Мойсеєва

Чи можна порівнювати КҐБ до Сі-Ай-Ей?

„Совєтський голова КҐБ Віктор Чебріков управляє таким велетенським апаратом таємної розвідки, в порівнянні з яким Сі-Ай-Ей Вілліяма Кейсі розмірами, широтою дії засягу й обов'язків, впливама на політику країни, є впрост малим каркиком-ліліпутом", — таку характеристику дає для зловісного КҐБ — Комітету Ґосударствєнной Бєзопасности — журнал „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" в числі, присвяченому майже всеціло діяльності Американської розвідчої агенції, з 16-го червня цього року.

Необмежені повновласті Чебрікова, як перед тим Ю. Андропова (він керував цією організацією терору й страху протягом 17-ти довгих лиховісних років), надані йому вже й самою російською назвою КҐБ — „комітет державної безпеки". Щоб виконати завдання: оберігати „як зіницю ока" владу комуністичної партії в СССР — всесильне КҐБ гостро вдивляється в кожний куточок совєтського суспільства, в той сам час пильнуючи і збираючи всі таємні дані закордоном, інтенсивно займаючись розвідкою і поза межами Совєтського Союзу.

Якщо б уявно пристосувати засяг дії КҐБ до американських стандартів, то полібна до КҐБ інституція тут би мусіла охоплювати своєю владою цілу СіАйЕй (Центральну Розвідчу Аґенцію), все ФБІ (Федеральне Бюро Інвестиґацій), Таємну Службу, Побережну охорону, Прикордонний патруль, Агенцію Крайової Безпеки і Службу Іміграції та Натуралізації, плюс до того багато дивізій найдобірнішого війська.

Короткий профіль КҐБ зводиться ось до чого: КҐБ складається з 90,000 професійних старшин, що їм в допомозі стоять 150,000 техніків та бюрових працівників. Міститься КҐБ в Москві, звідки розгалужуються його щупальці на всі 15 совєтських т.зв. республік. Його річний бюджет становить принаймні 12 більйонів долярів (якщо не більше). Приблизно 10,000 аґентів „працюють для закордону". З того ведуть безпосередню підривну діяльність закордоном принаймні 2,500 „оперів". Понад 500 їх є в ЗСА, при мінімальному обчисленні. Ці півтисячі аґентів замасковані як дипломати при совєтській амбасаді у Вашінґтоні, при совєтській місії в Ню Йорку та поміж совєтськими службовцями в Об'єднаних Націях. В самому ж СССР практично усі важливі організації, установи та інституції є інфільтровані, або т.зв. „першим департаментом" КҐБ, завданням якого є стежити й занотовувати — активність персоналу таких організацій, або „другим департаментом" КҐБ, що слідкує за внутрішньою безпекою. Зловісні „спеціяльні відділення" — співвідділи, пересіюють всі справи, що торкаються сливе кожного працюючого у відносній інституції і наглядають за „підозрілою діяльністю" кожного підсовєтського громадянина. Тут нема що й згадувати, що в таких районах СССР, як окуповані Москвою, колись вільні країни: Україна, Литва, Латвія та Еспанія, терплять тиск подвійного нагляду КҐБ — і з політичного і з національного погляду.

Але це ще не все. Добірне військо — 250,000 досконало вишколених і озброєних до зубів чоловіків — це військá прикордонників. Розміром ця військова одиниця значно більша від американської „Марінс" Корпусу моської похоти. Вони „стоять на сторожі" кордонів СССР, більш дбаючи про те, щоб не втікали з совєтського „раю" власні безталанні совєтські піддані, а не перебігали туди чужі, бож не дуже багато є бажаючих з закордону переступати ці совєтські границі. Прикордонники — каґебісти мають у своєму розпорядженні патрульні судна і човни, тáнки, гелікоптери, бронемашини і силусиленну сторожевих псів, спеціяльно вишколених атакувати людські жертви. „Зоркіє пáрні", тобто „гострозорі" сіроокі каґебісти, які на кордонах уважно розглядають паспорти туристів та інших відвідувачів до СССР, є похмурим привітом для чужинця подорожнього, — пише „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт".

Ця страшна інституція — КҐБ — досягла свого вершка за диктатури Йосіфа Сталіна, що параноїчно вбачав у всьому і в усіх зраду. За його панування КҐБ — що тоді мав назву — ЧеКа, ҐПУ чи НКВД — став сумнозвісним з нічних „відвідин" своїх жертв: під двері під'їжджав „чорний ворон", тюремне авто,— арештували запідозреного навість в „злочинному" думанні, і така людина без

(Закінчення на стор. 3)

А. Власенко-Бойцун

МАЯМІ — ЗДАЛЕКА Й ЗБЛИЗЬКА

Коли Пенсе де Леон в березні 1513 року вперше побачив півострів, барвистий, наче букет квітів, він, щоб вшанувати близький тоді Великдень, назвав його Фльорида, тобто повний квітів, не знаючи, що це насправді півострів. А острів, що зараз називається Маямі Біч, був тоді „терра інкоґніта".

Перша американська комісія, послана до південної Фльориди в 1823 році, описує його як „недоступний півзатоплений край з крутими небезпечними ярами, в яких можуть жити лише звірі або дикуни".

Одначе, лише 25 літ пізніше, в другій половині XIX століття, почали туди мандрувати перші поселенці, що жили там тимчасово в пальмових колибах чи шатрах і протоптували перші стежки над теплим і зимою океаном. Еміграція на Фльориді пожвавилась дуже в 1870-их роках, коли перші піонери переконались, що там немає морозів, а земля пригожа під цитринові сади. Коли ж у 1894 році вимерзли цитринові дерева в центральній Фльориді, вдова Юлія Тутлі послала славному тоді будівничому Генрі Флагерові, що саме тоді будував містечко Сант Августин, китицю помаранчевих квітів на доказ, що в південній Фльориді морозу не було. Китиця зацікавила Флагера, який звернув більшу уваги на південну Фльориду, особливо на Маямі Біч, де жила Ю. Тутлі. В 1905 році за його старанням прокладено шлях аж до Кі Вест (150 миль) у тому 80 миль мостами, що й було найбільшим досягненням того архітекта. Всі ті дерев'яні мости простояли аж до 1935 року до Дня Праці, коли то їх зруйнував один із найсильніших гураганів, що навістили Фльоридський повістрів. Після того буревію знову прокладено автовий шлях, конструкцію якого закінчено щойно в 1939 році, але інтенсивна еміґрація на Фльориду значно зменшилась.

Фльорида займає 53,560 квадратових миль найнижче положеного кінця континенту, що лежить лише 345 стіп понад рівень моря. Постійного населення на півострові є 9,749.992 осіб згідно з цензусом із 1983 року, але в часі сезону (від листопада до березня) число туристів вагається між 25 до 30 мільйонів. Тому й називають Фльориду „стейтом соняшного проміння".

Фльоридський півострів — „великий палець Америки" 447 миль завдовжки, і пересічно широкий на 150 миль, а його морські побережжя завдовжки 9,426 миль. Східнє побережжя — це ряд гарних міст і пляжів, від найстаршого Сант Авґустін почавши, через пляжі Дейтона, Віри, Палм, Пампано, Голівуд і Маямі, а на Кі-Вест кінчаючи. Під час Першої світової війни американський Уряд побудував ряд вишкільних військових таборів, де рекрути проходили підготовку до воєнних дій, а по війні ті ж ветерани повернулись разом зі своїми сім'ями на прегарний острів, що його названо американським „раєм". У слід за ветеранами почали приїжджати їхні батьки, родина, друзі та знайомі; тому в 20-их роках нашого століття почався великий наплив туристів на Фльориду, що старались купити собі вакаційні будиночки чи набути відповідні ділянки під будову домів у майбутньому. Це була міґрація старших громадян, які мріяли спокійно і радісно провести тут свою старість. Одначе „фльоридська гарячка" тривала лише до 1926 року, коли то банки припинили позики на фльоридські доми, з огляду на місцеві маямські надужиття та часті в 20-их роках гураґани, що нищили прибережні будівлі.

Друга фаза масової міґрації до південної Фльориди, й особливо до Маямі, почалась після Другої світової війни, коли то населення подвоїлось, досягаючи півтора мільйона мешканців у 1950 році, а два і півмільйона в 1960 році. Під сучасну пору живе кругом в Маямі в т.зв. Даде повіті 1,745,000 осіб, в тому лише 44 відсотки білих, 39 відсотка кубинців і 17 відсотків неґрів. Побоюються, що біла раса в майбутньому буде стало зменшуватись, а мішанці з Латинської Америки переберуть провід у південній Фльориді, що вже сталося в Маямі, де адміністрація перейшла в руки кубинських еміґранців, що протягом останніх 20-ти років зуміли перебрати торгівлю у свої руки. Ситуація значно погіршилась, коли в 1980 році кубинський диктатор Фідель Кастро відкрив ворота для вільної еміґрації в порті Марієль для тих, що бажали виїхати, а між ними вислав усіх наркоманів і торгівців наркотиками, та інший кримінальний елемент, разом 125 тисяч еміґрантів, із яких більша частина залишилась у південній Фльориді. Крім того різними способами причалюють до берегів південної Фльориди сотні різних утікачів з Центральної Америки, яких нечесні контрабандисти „шмуклярі" привозять будь-де на плитkі прибережні води вночі або й вбивають чи затоплюють човна з нелеґальними пасажирами, що сталось і минулого року, коли затоплено човен з 30-ти утікачами з острова Гаїті, із яких лише два добрих пливаків добились до Маямі Біч.

Із напливом різного роду утікачів і авантурників південна Фльорида й особливо Маямі стали під сучасну пору втраченим раєм („Парадайс лост") через епідемію злочинів, що дорівнює нищівній силі гураґанів, на просторі від Кі Вест до Палм Біч, а за тим втеча багачів у безпечніші райони. Коли ФБІ проголосило свій річний звіт із кримінальних злочинів (1983) на першому місці було Маямі (мешканців 347,000), де на сто тисяч мешканців припадало 70 убивств; на п'ятому місці був курорт Палм Біч, на на восьмому — Фотр Лодердейл, всі у найвищій категорії злочинів.

Туристи часто не розрізняють Маямі — міста та Маямі Біч, а це дві зовсім інші місцевості. Місто Маямі — подібне до Манґеттену не лише космополітичною публікою і нестерпним рухом авт, але також різноманітними бизнесами, хмарочосами (тепер закінчено вищий будинок від Емпаєр-Стейт будівлі у Ню Йорку), люксусом поруч нужди, елеґантними готелями і будинками, поруч занедбаних вулиць і домів.

Маямі — місто називають часто „столицею Південних ЗСА". Одне тільки мито приносить 20 мільйонів доходу Маямі — місту. Саме місто лежить внизу, всього 20 стіп понад рівень моря і займає з передмістями 2,054 кв. миль; включає 27 окремих громад; 405 великих готелів, 386 мотелів, 600 церков, 118 банків, 30 шпиталів і понад 4,000 ресторанів. В Маямі є 38 консулятів і 3,500 різних фірмових представництв. Постійних мешканців нараховують коло 380,000, але Маямі –місто приваблює річно 20 мільйонів відвідувачів.

(Закінчення на стор. 3)

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ Америки і Англія провели спільне нуклеарне випробування на підземному полігоні в стейті Невада. Це шосте американське випробування в цьому році і 13-те від того часу, як Міхаїл Горбачов оголосив у липні минулого року односторонній мораторіюм на совєтські підземні вибухи.

СТИПЕНДИСТИ ФУНДАЦІЇ УВУ 1986

*СТЕЖКАМИ БАТЬКІВ ПО ЕВРОПІ**

Проф. Петро Ґой провідник групи · Ліда Бурий Парма, Огайо · Оленка Червоняк Джексон Гайтс, Ню Йорк · Андрій Данилюк Елмгурст, Н. Й. · Андрій Дармограй Санісайд, Н. Й. · Орест Декайло Флашінґ, Н. Й.

Данило Дзядів Слинґерлендс, Н. Й. · Адріян Ґавдяк Силвер Спрінґ, Мд. · Андрій Карпенко Саутфілд, Миш. · Ганя Клим Стетен Айленд, Н. Й. · Дзвінка Кобаса Ню Йорк, Н. Й. · Мирон Колінський Ведерсфілд, Конн.

Іриней Козак Воррен, Миш. · Ксеня Козак Воррен, Миш. · Наталка Кріслата Клівленд, Огайо · Дарка Лещук Ню Йорк, Н. Й. · Олег Люба Філядельфія, Па. · Люба Маслій Ню Йорк, Н. Й.

Леся Моравська Кліфтон, Н. Дж. · Андрій Обершин Ню Йорк, Н. Й. · Ксеня Панчак Пенсакен, Н. Дж. · Андрій Сидорак Гілзборо, Каліф. · Галя Сонна Асторія, Н. Й. · Микола Яримович Ранчо Палос Вердес, Каліф.

* Бракує знимок: Ореста Білоуса і Юрія Стецько.

ЛІТНІЙ СЕМЕСТР

(Не повний виказ знимок)

Петро Головинський Австрія · Антін Ґоцур Австрія · Ірка Капустинська Англія · Іван Лапутка Німеччина · Михайло Мигалісько Франція

Зорeслава Коваль-Мацюк Бельгія · Юрій Романець Німеччина · Нестор Процик ЗСА · о. П. Аббе Франкоіс Скріве Франція · Леся Терлецька Англія

ПОРІВНАЛЬНИЙ ФОЛКЛЬОР; УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ І БАНДУРА

(Не повний виказ знимок)

Мирослава Антонович Голляндія · Катя Дерев'янка Бельгія · Надя Дерев'янка Бельгія · Андрій Несмачний Італія · Оксана Пачеха Франція · Стефан Пачеха Франція

Ню Йорк, Н. Й. (П. Ґой). — **Цього літа,** як і в минулих роках, **заходом Фундації УВУ** в Америці, та завдяки слідуючих ПОСТІЙНИХ СТИПЕНДІЙНИХ ФОНДІВ (ПСФ): **Миколи і Марії Бойчук; св. п. інж. Богдана і Евгенії Онуферків, св. п. д-ра Стефана Гика; Федіра і св. п. Анни Олійник; Юліяна і Стефанії Монастирських; Якова Шеґрина; Михайла і Марії Іваськевичів; Миколи Поповича; інж. Остапа й Ірени Захарків; Катерини Коленяк; д-ра Романа і св. п. Марії Малащук; Романа Кухти; св. п. д-ра Михайла Сосновського; Павла Німця; Олександра Яроша; проф. Таїси і св. п. д-ра Петра Богданського; інж. Софії Гаєвської, Михайла і св. п. Анастазії Пирської; св. п. проф. Константина Савчука; д-ра Миколи і св. п. Володимири Ценків, УНС, та інших, — при щедрій допомозі української патріотичної спільноти — ФУНДАЦІЄЮ УВУ приділено 146 стипендій** для студентів з різних країн нашого поселення на навчальні програми літнього семестру УВУ в Мюнхені.

ПРИДІЛЕНО слідуючі стипендії: **37 стипендій** — Літній семестр. **25 стипендій** — Стежками Батьків по Европі (курси: Слов'янська культура і цивілізація; Історія України; Історія східньої Европи; Українська еміґрація. Студентам „Стежок" заплачено тільки оплату за навчання): **32 стипендії** — Українознавство. **30 стипендій** — Курси англійської мови. **12 стипендій** — Порівнальний фолкльор; українські народні пісні і бандура. **6 стипендій** — Педагогічні курси. **4 стипендії** — Українська мова для чужинців.

СТУДЕНТИ: більшість цих студентів **вперше у своєму молодому житті** буде мати можливість провести літо із своїми ровесниками і друзями **з різних країн українського поселення** в Українському Вільному Університеті — **центрі української незалежної науки. Від їх співжиття, взаємопізнання, здобутого знання і пізнання нашої правди, а зокрема пізнання СТЕЖОК наших великих попередників** — багато залежить **куди поведуть** ці молоді люди наші **національні стежки в майбутньому.**

ПРОФЕСОРИ: коло 40 професорів-викладачів із багатьох галузей знання й культури, в літньому семестрі УВУ цього року будуть **вести 75 різних курсів і семінарів.** Виклади охоплюють важливі ділянки україністики й українського буття, як історія, мова, мистецтво, суспільні науки, право, економія, українська еміґрація, українці на поселеннях, порівняльний фолкльор; українські народні пісні і бандура, тощо.

ВЕЛИКЕ число професорів УВУ викладає в університетах Америки, Канади і европейських країн, а свій щорічний приїзд до УВУ (на власні кошти) **вважає своєрідним національним обов'язком супроти молодшої ґенерації.**

Реґіональний...

(Закінчення зі стор. 2)

Юліян Павликовський, д-р Степан Ріпецький.

На увагу заслуговує стаття Савелі Стечишин „Поселення надбужанців у Саскачевані" і безавторські силюети п.н. „Надбужанські нащадки в Канаді".

Добре опрацьоване двосторінкове резюме англійською мовою, тільки шкода, що воно не влучене в цілість книги, але вставлене наприкріпленою вкладкою.

Багатющий візуальний матеріял — фота, мапи Надбужанщини й сумежних земель, історичні пляни міст, схеми кам'яновугільних родовищ, статистичні табелі, зразки народної ноші й кустарних виробів унаочнюють і доповняють текстовий матеріял.

Книга закічнується: 1) Післясловом голови Центрального Об'єднання Надбужанців Семена Романова „Пройдений етап", в якому автор з'ясовує криву етапів праці над готуванням збірника, постання Конференції надбужанців, відбуття з'їзду, нараду Центрального комітету, та натякає на готування другого тому збірника; 2) Списком членів ЦКОН; 3) Іменним показником, що нараховує імпозантне число 19 сторінок двоколонкових позицій; 4) Географічним показником (місцевостей) понад 11 сторінок двоколонкових позицій; 5) Списком жертводавців; 6) Змістом.

Імпозантне число, понад сто авторів, в тому позначених ініціялами або непідписаних, свідчить про кропіткі зусилля редакції приєднати до співпраці яканайбільше число співробітників. Не дивниця, що при такій поважній кількості співпрацівників питома вага автури коливається — поруч науковців, дослідників, спеціялістів, журналістів, публіцистів, письменників є й звичайні, „сірі" автори. Це, одначе, ніяк не применшує вартости їхніх писань.

Як усі інші збірники, поруч позитивів, „Надбужанщина" має й невідхильні недоліки — неоднакова якість матеріялів, нерівність у тематиці й проблематиці окремих розділів, суміш науково-дослідно-джерельних і суб'єктивно-спогадувальних матеріялів із ухилом до сентиментальности й поетизування з притаманними неточностями, спричененими недосконалістю людської пам'яті.

Обкладинку оформив графік Володимир Каплун. Перебільшені розмірами кінцівки, які замикають розділи, з естетично-графічного погляду видаються менше вдалими. Так само розміщення візуального матеріялу не завжди плянове, наприклад, есей про „Насильне пересування українсько-польського кордону і львівсько-волинський кам'яновугільний басейн" закінчується фотознімкою „Церковного і читальняного хору в Будинині"...

„Надбужанщина" має щастя належати до тих збірників, що не зазнали матеріяльно-видавничих ускладнень.

Треба привітати задум надбужанців видати другий том збірника. Дай Боже, щоб цей задум здійснився якнайскорше, бо час наглить і з кожним роком маліють людські ресурси й видавничі можливості виконати таке необхідне з національної точки зору діло.

У справах збірника звертатися на адресу: Ivan Bazarko, 43 St. Marks Place, apt. 3A, New York, N.Y. 10003.

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ секретар Александер Гейґ сказав репортерам, що він висуне свою кандидатуру на пост президента у виборах 1988 року. А Гейґ, який очолював Державний департамент на початку першої каденції президента Роналда Реґена, сказав, що офіційно оголосить про висунення своєї кандидатури після листопадових виборів у Конгрес. На думку А. Гейґа, найбільш можливим кандидатом Республіканської партії є колишній сенатор Говард Бейкер. А. Гейґ залишив Адміністрацію Р. Реґена із-за суперечностей з міністром оборони Каспаром Вайнберґером. Гейґ, який командував у свій час військами НАТО, вважав, що З'єднані Стейти повинні орієнтуватися в зовнішній політиці на европейських союзників.

СЕНАТОР-РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ Джессі Гелмс запропонував Комісії закордонних зв'язків представити американсько-совєтський договір САЛТ II для обговорення повному складові Сенату. Хоч Сенат не ратифікував договір, Уряд ЗСА взяв на себе зобов'язання виконувати його умови до кінця терміну дії, який минув 31-го грудня. Договір не був продовжений, але ЗСА все ще виконують його умови, хоч Совєтський Союз неодноразово порушував і порушує договір. Сенатор Дж. Гелсм, один із противників САЛТ II, пропонуючи Комісії закордонних зв'язків передати договір на обговорення повного складу Сенату, надіється, що Сенат офіційно відкине договір і тим самим припинить розмови про виконання його умов.

Маямі — ...

(Закінчення зі стор. 2)

Зовсім інший характер має Маямі Біч. Це купалева місцевість — курорт, основана у 1915 році на острові, що був до того часу непрохідним пустирем, де множилися тисячі різного роду водяних птиць і плазунів, міряди комах, передусім комарів. Тоді саме Джан С. Коллінс пробував завести на острові плянтацію авокадо, одначе по кількох спробах і невдачах він почав парцеляцію, продаючи ланки землі всього по 15 долярів, що тепер коштує щонайменше 70,000 долярів. Він влаштував теж перші публічні пляжі, вигортаючи пісок з моря та засипуючи прибережні хащі. В честь того підприємчивого піонера названа тепер дорога вздовж Атлантійського океану, що проходить попри побережжя на цілому острові.

Маямі Біч — це вузький острів, завдовжки вісім миль, що простягається вздовж східнього побережжя Фльориди у віддалі чотирьох миль від Маямі — міста, межи заливом Біскейн із заходу й синім Атлантійським океаном зі сходу. Це справжній рай із лагідним кліматом, де температура вагається постійно між 60 і 80 ступенями Фаренгайта; лише в кількох замових днях обнижується до 40 ступенів. Сніг і мороз тут триває тільки на протязі однієї ночі щокілька років, а температура 90 ступенів буває тут тільки в серпні та вересні, коли починаються тропікальні вітри й буревії.

Синє море, вигідні побережжя і пляжі, а найважніше — тепла течія — Ґольфштром, притягаючи туристів з усіх країн та чарують купальників завжди теплими і спокійними водами. Для них Маямі Біч — вимріяний край. Нові люксусові готелі, житлові високі будинки, кондомініюми ростуть вздовж побережжя, заслонюючи види низьким кам'яним домам, побудованим у 1920-их роках. На пляжах багато різномовної і різноманітної публіки. Ще видно подекуди літніх дам з парасольками від сонця, в немодних тепер суцільних купалевих строях, але вони малопомітні між смаглими тілами модних тепер строївпасочків, в які „одягнені" молоді люди — жінки і мужчини. Для фотографів — це безкоштовний вибір моделів, світлини яких часто заповнюють сторінки щоденників чи журналів.

На Маямі Біч пляж вступ зовсім вільний, тому кожний може користуватися морськими і соняшними купелями. Це має теж від'ємну сторону, бо дає змогу деструктивним елементам ламати не лише лавки, але й приміщення, і засмічувати пляжі.

Пишучи про Маямі, треба також зхарактеризувати українські ґетта, чи радше громади, а саме: католицьку громаду при церкві Успенія Пресвятої Богородиці (98 родин) і гостей, що постійно приїжджають на вакації; меншечисельну православну громаду при церкві св. Миколая (80 родин) та громаду в Голівуді (20 миль на північ від Маямі), наймолодшу, але соборну, де у 1977 році збудовано дім — Українську Централю (про яку були вже численні дописи в українській пресі у зв'язку з судовим процесом). Сумним явищем є факт, що ці три громади не співпрацюють поміж собою, хоч існує від 1981 року Об'єднання Українських Організацій Великого Маямі, яке мало б координувати працю товариств: СУА, Самопоміч, Сеньйорів та парафіяльних товариств — Апостольства Молитви і Сестрицтв. Одначе, кожне товариство влаштовує своє свято для здобуття фондів, про які появляються похвальні дописи в пресі. Загально характеризуючи маямську громаду, треба відмітити, що вона поділена на групи і групочки більше, ніж численніші громади у Філядельфії чи Трентоні, де мені доводилось проживати раніше.

Все ж таки треба сподіватися, що домовласники і власники кондомініюмів, які купили свої хати в 70-их роках і стали заможними, відкриють у майбутньому емеритський дім для старих і немічних українців, щоб могли доживати віку у теплому кліматі та не каратись по чужих старечих домах, поборюючи мовні труднощі. Дім такий став би прибіжищем для наших емеритів, а фундатори й організатори записали б золотими літерами свої імена в історію української еміґрації.

Чи можна...

(Закінчення зі стор. 2)

сліду гинула в „застєнках" цього кривавого підприємства, не залежно від того, чи цю страшну установу очолював „желєзний нарком" Яґода, чи Єжов, чи Берія. Під час Хрущовської відлиги, коли Хрущов розвінчав Сталіна і засудив його параноїчні зловживання „культу особи", влада КҐБ значно послабла. Але вже за Брежнєва, 1967 року, на чоло цієї остої комуністичної влади в СССР став Андропов, значно зміцнивши діяльність КҐБ, хоч йому й не „поталанило" цілком довести її до сталінського рівня ефективности. Тож КҐБ сьогодні в СССР має страшенно велику владу і повноваження; він впливає тяжко на все життя підсовєтських громадян, не віщуючи їм нічого доброго. І хоч тактика КҐБ не є такою брутальною тепер, як за часів Сталіна, то страх перед КҐБ і далі сковує все підсовєтське життя, роблячи населення переляканим і пасивним. Цей жах і страх серед людей дуже побажаний для кремлівських володарів, бо ґарантує їм і надалі послух з боку підданих і ґарантує безпеку для совєтської системи, та й для самого Політбюро: бож зі страху „на всіх языках все мовчить, бо благоденствує", як писав ще колись безсмертний Шевченко.

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

Сотні членів Українського Народного Союзу, які відгукнулися на запрошення УНС, надруковані в щоденнику „Свобода" і в „Українському Тижневику", матимуть добрий „пункт обсервації" на даху 15-поверхової Української Будівлі в Джерзі Сиґі, звідки видно величаву Статую Свободи і широкі води Нюйоркської гавані. Вони оглядатимуть корабель „Айова", з президентом Роналдом Реґеном на чердаку-палубі, як пропливатиме в південному напрямку і Президент прийматиме параду флотиллі.

Але й ті українці, які вирішать залишатися вдома й дивитися на всі урочистості на екранах своїх телевізійних апаратів, матимуть змогу й нагоду бачити багато цікавого з цих святкувань, бо телевізійна мережа Ей-Бі-Сі передаватиме докладний перебіг усіх святкувань. Можливо, що нашим глядачам удома теж пощастить поглянути на українських виконавців у дії.

В останніх тижнях Ей—Бі-Сі, та Ен-Бі-Сі Новини присвятили чимало часу програмам з етнічною тематикою, пересилаючи на хвилі етеру цікаві моменти з життя різноманітних етнічних громад в Америці та розповідаючи й коментуючи про досвід цих етнічних американців мільйонам своїх телевізійних глядачів. Глибокий і проникливий профіль — опис нюйоркської української громади передано телевізійною мережею Ей-Бі-Сі у суботу, 14-го липня, в серії про різні етнічні групи Ню Йорку, під назвою „Коло Брами Свободи". Тоді було показано Український Музей в Ню Йорку і інші інституції українців та переведено інтерв'ю з кількома (чи кільканадцятьма) визначними американськими українцями.

(Переклад Л.В.)

БОМБА СПОВІЛЬНЕНОЇ дії вибухнула в туристичному поїзді на залізничній станції в перуанському місті Курко. **Сім осіб були вбиті, 28 поранені. Перуанське пресове** аґентство Адіна повідомило, що серед загиблих була американська громадянка з Тексасу. Речник амбасади З'єднаних Стейтів Америки в Лімі заявив, що серед поранених є сім американських громадян.

У річницю смерти мого улюбленого сина

В 17-ту РІЧНИЦЮ СИНА

ПЕТРА!

Сиділа хворая мати біля віконця
виглядала Синочка, як ясного сонця
Синку Петрусю дитино моя

17 років війиськовика Сина Петра нема
висохли сльози за Сином до дна
і сила в матері стала трудна
серце запало вже не робить як колись
руки отерпли, ноги не ходять
очі мої бачать Сина Петруся.

Твоє веселе облечччя, голубі очі
кучеряве волосся, як Ти часав
до війська вирушав, як сад зацвітав

з-під шапки мокрої листи до мами посилав:
„Мамо, Мамо Я вернусь
ще на Волинь колись подивлюсь
де солов'ї, так ґарно щебечуть"
затихла діброва Сина нема
зболіле серце до дна.

Паніматка МАРІЯ ГУСАР

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСІ

СВ. П.

Валентини Суходолів

буде відслужена

ПАНАХИДА

у неділю, 13-го липня 1986 р.,
відразу після Служби Божої
в церкві свв. Петра й Павла у Ґлен Спей, Н. Й.

РОДИНА

В ЧЕТВЕРТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУНІ

СВ. П.

ІРЕНИ з ХОРКАВИХ ВИННИЦЬКОЇ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

у вівторок, 15-го липня 1986 р., о год. 8-ій ранку
в церкві Благовіщення П.Д.М. в Мельроз Парк, Філядельфія, Па.

Про молитви за спокій душі Покійної, просить:
чоловік — ВОЛОДИМИР з Родиною

У ТРИДЦЯТИЛІТТЯ БОЛЮЧОЇ І НЕВІДЖАЛУВАНОЇ
СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. д-ра ветеринарії

БОГДАНА ЧЕХУТА

2-го Січового Діда славного Пластового Куреня „Червона Калина", який відійшов до Вічно Горіючої Ватри дня 8-го липня 1956 року.

В Його пам'ять будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ

у слідуючих церквах:

ОМАГА — церква Успення Пр. Д. М., 8-го липня, год. 8-ма ранку;
НЮАРК — церква св. Івана Хрестителя, 8-го липня, год. 8-ма ранку;
ЧИКАҐО — церква свв. Володимира й Ольги, 8-го липня;
СТЕМФОРД — церква св. Володимира.

Про молитви за душу Покійного просять —
ДРУЖИНА, ДІТИ І ВНУКИ

Спадщинні Дні в Трентонні

У суботу і неділю 7-го і 8-го червня ц. р., тут відбувся традиційний багатолюдний фестиваль Спадщинних Днів, що в ньому від восьмох років беруть жваву участь майже всі місцеві етнічні групи з показом своїх культурних надбань, а зокрема вибагливих страв, які, на жаль, стали найважливішою ознакою їхньої ідентичности.

Цього року в Спадщинних Днях взяли участь 29 етнічних груп, між ними теж, з ініціятиви й заходами місцевого Відділу УККА, й українська група, що найвірніше і найкраще наголосила культурний характер цього особливого фестивалю.

Під великим наметом розміру 40 на 20 футів, випозиченим за оплатою від управи міста, вигідно примістилося шість українських організацій: УККА і СУМА розклали на столах багату інформативну літературу та численні летючки англійською мовою, з якими охоче обзнайомлювалися гості й з помітним зацікавленням приглядалися до картини статуї Свободи, яка з причини заподіяної її синами важкої кривди українському морякові М. Медведеві плакала. Це зворушливо описала на залученій афіші одна молода українка.

На сумівських станках пишалися мистецькі вироби, вишивки, кераміка, писанки, солодке і печиво. А даліописувалося своїми неперевершеними варениками та голубцями Сестрицтво української католицької церкви свщм. Йосафата й солодощами та печивом Батьківський комітет українознавчої школи при парафії православної церкви св. Юра та 11-ий і 19-й відділи Союзу Українок.

Імпресивне враження робили наші вродливі дівчата і жінки в гарних вишиваних сорочках, що дбайливо обслуговували гостей та інформували їх про українські справи та нашу кулінарну штуку. Згодом вони стали довкола плачучої статуї Свободи з відомим приятелем українців конгресменом Дж. Смитом з Ню Джерзі та зробили спільний пропам'ятний знімок.

Приковувала до себе увагу молода українка Катря Кононенко, що пильно розписувала писанки і їхньою колекцією чарувала чужинців. Катря щойно закінчила вищу освіту в ділянці мистецтва й захоплюється символікою та писанням писанок зі східньоукраїнських земель.

Наш блакитний намет, прикрашений великим написом „Україна", і кольористикою мистецьких виробів та вишивок жіноцтва вже здалека приваблював гостей.

Приміщення фестивалю поділено відповідно до терену на сім секцій, з яких найбільшою була п'ята, де знаходився український намет і більша естрада для мистецьких виступів танцювальних і фолкльорних ансамблів, оркестр і сольових вокалістів. Поблизу площі фестивалю у різних громадських будинках висвітлювали цікаві фільми для дітей та молоді й виконували сцени з американської історії тощо.

Спадщинні Дні відвідало понад 160,000 людей. Крім шатер національних груп, були ще численні станки майстрів штуки й звичайних крамарів з усяким добром. З огляду на трагедію в Чорнобилі українці цього року не брали участи в мистецьких виступах, а шкода, бо частину нашої програми можна було присвятити жертвам ядерної катастрофи в Україні.

О. Татомир

Маямі та Голливуд вшанували пам'ять д-ра С. Росохи

31-го травня ц.р., у сороковий день смерти сл. п. д-ра Степана Росохи пом'янула маямська громада його світлу пам'ять Богослуженням та панахидою, які відслужив парох української католицької Свят-Успенської церкви о. Степан Зарічний. Після церковних відправ відбулися у церковній залі жалобні сходини з перекускою. Молитвою, хвилиною мовчанки та вставанням з місць вшановано пам'ять Покійного.

Сходини відкрив та проводив ними автор цих рядків, який згадав про тернистий життєвий шлях Покійного, його багатогранну виооку освіту та велику працю для своєї вужчої батьківщини Карпатської України. Після закінчення високих студій у Карловому та Українському Вільному Університеті у Празі став будівничим державної влади Карпатської України, де його обрано заступником голови сойму. На жаль, сонце волі новоствореної української карпатської держави швидко зайшло. Росоха як старшина Карпатської Січі зі зброєю в руках почав боронити рідну батьківщину. Був смертельно поранений, але Господь допоміг йому врятуватися. З жалем і тугою у серці залишив він свою рідну Карпатську Україну назавжди.

Прибувши знову до Праги став великим організатором української національної молоді, яку довгі роки вишколював при допомозі відомого журналу „Пробоєм". У 1944 році німецьке ґестапо заарештувало його і запроторило разом з дружиною Єлисаветою до концтабору, з якого був звільнений у 1945 році військами альянтів. Згодом проживав на еміґрації у переселенчому таборі у Реґензбурзі, у якому проявив велику громадсько-політичну та журналістичну діяльність. У 1949 році прибув до Канади, де від 1952 року був головним редактором „Нового Шляху", а в 1960 році очолив редакцію „Вільного Слова" аж до своєї несподіваної смерти. У „Вільному Слові" давав кожному нагоду до дискусій, одначе не дозволяв ображати чи очорнювати своїх противників. Таким чином, зберігав всеціло журналістичну етику.

С. Росоха часто приїздив до Маямі Біч взимку на відпочинок, при чому брав живу участь у нашій маямській громаді. Ходив на зібрання наших організацій, виголошував доповіді на національних святах та поміщував дописи з життя нашої громади у своєму тижневику. Тому наша маямська громада ніколи на забуде свого дорогого приятеля. Молитвою о. пароха, подякою для всіх за участь у відзначенні пам'яти Покійного, подякою паням зі СУА за приготування перекуски та співом пісні у честь Божої Матері закінчено жалобні сходини у пам'ять Степана Росохи.

У зв'язку з тим, що парох української православної церкви св. Миколи о. протопресвітер Степан Біляк, як головний контролер УНС, був на 31-ій Конвенції у Дітройті, він відправив поминальне Богослуження та панахиду за покійного д-ра Степана Росоху і його дружину Єлисавету щойно 7 червня ц.р. Осип Головацький, соліст-співак, своїм мелодійним тенором сповняв функцію дяка. Після панахиди о. парох згадав із зворушенням про свого незабутнього друга сл. п. д-ра Степана Росоху.

На запрошення панства Люби та Миколи Кобринів всі присутні виїхали до їхнього гостинного дому в Голливуді, де відбулася традиційна обильна трапеза, яку молитвою посвятив о. парох. Першим після закінчення трапези говорив про Покійного колишній сусід, товариш дитячих років С. Росохи у Драгові Юрій Буксар. Він бував часто у домі Росохів, бачив Степана у церкві, де він служив своєму батькові дякові до Богослужень, читав книжки, яких його батько мав чимало. Згодом пізніше, коли Росоха після закінчення високих університетських студій брав участь як будівничий державної влади у Хусті бачив, як окупаційна влада, ґен. Прхалі заборонила Рососі виголошувати промови і як його арештовано. Його звільнили з тюрми члени „Карпатської Січі". Він ніколи не забуде Степана, з яким в'язали його дружні відносини. Потім автор цих рядків згадав Покійного як одного з найкращих журналістів, науковців, члена головної управи НТШ в Канаді та відомого видавця історичних творів про відомих діячів Карпатської України, включно з покійним президентом о. Августином Волошином. Він з болем у серці відчув втрату свого незабутнього друга.

Отець Біляк, уродженець Карпатської України, із зворушенням згадав про свого з давних літ незабутнього друга, члена уряду Карпатської України. Своїм бистрим умом та незвичайною пам'яттю залишив Росоха у своїх статтях-спогадах найбільш детальні події про початки творення влади та поодиноких будівничих держави Карпатської України. Він заявив, що до кінця свого життя ніколи не забуде про Росоху і завжди буде молитися за спокій його душі, та кожного року буде влаштовувати річниці його смерти.

Ераст Дзюбинський, відомий активний діяч Української Американської Координаційної Ради згадав про свого приятеля Росоху ще з цього часу, коли проживав у Чикаґо, де часто мав змогу з ним зустрічатися та обговорювати різні політичні справи. Він подякував свому товаришеві Богданові Остап'юкові за ініціятиву організації жалобних сходин для відзначення пам'яті покійного Росохи.

Люба Кобрин зі сльозами в очах згадала про Покійного, з яким вона була завжди у дружніх відносинах, відвідувала його і його родину в Торонто, вона з великим болем відчула його втрату. У його пошану та пам'ять уложила на швидку руку вірш, що його відчитала.

На кінець згадала про Росоху Ірена Ракуш. Вона пригадала собі розмову Росохи у Чикаґо на святі відзначення річниці Карпатської України. Росоха промовляв понад годину і на залі було тихо, хоч маком сій. І всі були б слухали його ще довше. Так вмів зворушити слухачів Покійний мистець слова — Росоха.

Після виступів та спогадів у пошану пам'яті Покійного, всі присутні подякували панству Кобринам за їх незвичайну гостинність і проспівали їм „Многая літа". Молитвою о. Біляка закінчено у Голливуді жалібні сходини у пошану Степана Росохи.

Богдан Остап'юк

Участь українок у Конференції Міжнародної Жіночої Ради

Українська делеґатка Ірина Куровицька вітається з прем'єр-міністром уряду Великобританії Марґарет Тачер.

В Лондоні, Великобританія, відбулася в часі від 21-го квітня до 1-го травня ц. р. Міжнародна Конференція Жіночої Ради, в якій взяли участь представниці українського зорганізованого жіноцтва, а це голова СФУЖО д-р Марія Квітковська, вільний член Міжнародної Жіночої Ради, голова СУА Іванна Рожанковська, що є членом головної Управи Національної Ради Жінок Америки, д-р Марта Богачевська-Хом, як член екзекутиви НРЖЗСА яку 12 го квітня ц. р. виобрано одною із заступниць голови Національної Ради Жінок Америки, і Ірина Куровицька, представниця СУА в Національній Раді Жінок Америки і член Міжнародного Комітету Гостинности. Від Національних Рад Жінок Канади була Анна Холод.

Офіційне відкриття конференції відбулося 22-го квітня ц. р.; присутніх привітала голова Національної Ради Жінок Великобританії Мері Мейн. Далі привіт склав мейор міста Кемдену, де відбулися наради, а предсідниця конференції Джін Васн відчитала імена усіх присутніх представниць Національних Жіночих Рад і представила їх голови.

Головним промовцем на відкритті була баронеса Йонґ, міністер закордонних справ Великобританії, яка говорила про успіхи жінок в різних ділянках. Того ж дня відбувся спільний полуденок, після якого відчитано молитви усіх віровизнань, що їх переплітали церковні гимни. Увечорі відбулося прийняття в приміщенні уряду, де при вході на залю кожна учасниця була представлена міністрові внутрішних справ Дейвідові Веддінґтонові. На прийнятті була також присутня прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачет, і багато із учасниць Конференції мало нагоду привітатися з нею та перекинутися декількома словами.

Пленарні наради розпочалися наступного дня промовою голови МЖР Дейм Міріям Дейл, яка вказала на конечність миру у світі, а праці в цьому напрямі можуть виконувати саме жінки. Вона також пригадала, що при заснуванні МЖР оборона людських прав стояла на передовому місці, а в першу чергу, прав жінки. Моттом основоположників Ради було: „Роби для інших те, що ти робила б для себе". Вона підкреслила, що хоча жінки в багато країнах стоять на високих і відповідальних посадах, однак ще не одне залишилося в томі напрямі до проведення в життя, особливо із рішень, які запали на закінчення Декади Жінки в Найробі.

В загальному, пленарні сесії конференції були присвячені формальним справам, як наприклад, доповненню до звітів Управи та звітів комісій, які працювали протягом трьох років, та звітам репрезентанток МРЖ до Об'єднаних Націй. На пленумі схвалено також проєкт святкування МРЖ, і НРЖ/ЗСА, яке відбудеться у Вашінґтоні у 1988 році.

Із звітів праць комісій, яких було 13, ми довідалися про їхні старання розглядати проблеми ґльобального характеру, зокрема країн Третього світу.

Один день конференції був присвячений зустрічі з представницями різних держав. Тут наша представниця д-р М. Квітковська мала нагоду звітувати про українок Південної Америки, та контакти з ними в Бразилії та Арґентині.

Після окремого голосування обрано головою Міжнародної Ради Жінок на чергову каденцію д-р Сукію Ґонг з Південної Кореї, і це проголошено на одному вечірньому бенкеті.

В суботу відбувся цікавий панель на тему впливу сучасної технології на жінку, а один день конференції був призначений на спільну прогулянку до Вінчестеру, першої столиці Англії.

В понеділок, 28-го квітня, увечорі, українські делеґатки довідалися із вісток у телевізії про нуклеарний вибух в Чорнобилі. Вони негайно вирішили приготовити окрему заяву про це нещастя для відома пленуму, яку оформила д-р М. Хомяк і тоді її передано предсідниці Конференції. Цю заяву подала вона на закінчення резолюцій і її прийняли усі присутні за виїмком двох делеґаток, які стримались від голосування. У заяві висловлено велике стурбовання трагедією, яка скоїлася в Україні, і тому МРЖ закликала Національні Ради Жінок у своїх країнах одержати усі точні інформації про ширину і наслідки катастрофи і про безпеку мешканців та ужити усіх засобів міжнародної співпраці, щоб допомогти потерпілим.

В цей спосіб українські делеґатки після перших вісток про нещастя в Чорнобилі старалися передати цю подію до відома і здобути співчуття усіх делеґаток МРЖ. Взагалі на протязі 11 днів Конференції українські представниці робили все, що було в їхніх силах, щоб поінформувати присутніх про Україну та її проблеми. Роздано матеріяли про СУА, Український Музей та брошури про Великий Голод в Україні. Подаровано уступаючій і новообраній головам МРЖ вироби українського народного мистецтва.

В часі цілого перебігу Конференції українські делеґатки старалися нав'язати якнайбільше особистих контактів та використати усі можливі нагоди, щоб у зв'язку з нуклеарною катастрофою у Чорнобилі світ звернув більшу увагу на Україну.

У підсумках участи українських делеґаток на Конференції ствержено, що приналежність до Національних Рад Жінок і Міжнародної Ради відкриває їм одне із нечисленних вікон у вільний світ і можливість доброї пропаґанди для української справи.

Н. Н.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ІНОВАЦІЇ СПОРТОВОЇ ШКОЛИ УСВТ „Ч. СІЧ"—1986

Фізичне виховання відіграє велику ролю у підготові всебічно розвиненої молодої людини, здатної успішно працювати в різних галузях суспільного життя. Молодий вік є важливим періодом фізичного виховання дітей. В цьому віці формується постава, виробляються навички життєво важливих рухів, інтенсивно розвиваються рухові якості. Можна сказати, що в молодшому віці закладається фундамент для дальшого загального фізичного розвитку дитини. Ось чому правильне фізичне виховання в молодшому шкільному віці є не тільки необхідною умовою всебічного гармонійного розвитку особистости дитини, а й дійовим фактором підвищення його розумової працездатности. Раціонально організовані заходи з фізичного виховання в програмі дня розширюють функціональні можливості організму дитини, підвищують продуктивність розумової праці, зменшують втому.

Школа забезпечує фізичне виховання учнів у програмі навчального дня, здійснює організаційно-методичне керівництво у позашкільний час. Учителі ведуть роз'яснювальну роботу серед батьків і подають їм практичну допомогу щодо фізичного виховання дітей в родині, організації правильного режиму дня дітей.

Успішне розв'язання завдань фізичного виховання молодших дітей можливе під умовами, коли воно стає органічною частиною всього навчально-виховного процесу школи, предметом спільного піклування педагогічного збору, спортово-виховних організацій, батьків, громадськости.

Фізичне виховання має тісний зв'язок з іншими сторонами національного виховання— розумовою, моральною, естетичною. Для правильної організації і проведення всієї роботи з фізичного виховання дітей важливе не тільки чітке визначення змісту занять фізичною культурою, а й детальне розкриття завдань фізичного виховання.

Одним із чолових українських спортових осередків в ЗСА, що вже понад 62 роки по своїх скромних можливостях працює й пропаґує фізичне виховання нашої молоді, є Українське Спортово-Виховне Товариство „Чорноморська Січ". Особливо в останніх 20-ох роках, коли воно почало підготовляти організацію 1-ої Української Спортової Школи в ЗСА, яку, врешті, здійснило майже 17 років тому. Про цю нашу спортово-виховну інституцію вже багато написано, про неї з великим признанням згадують ті тисячі тепер вже дорослих громадян, що пройшли в ній вишкіл, багато з них завдячують цьому вишколу свої сучасні життєві успіхи, кар'єри. На протязі 16-річного існування вишкільні програми в Спортовій Школі постійно поліпшувалися, вони стали зразковими і їх вже вводять в своїх спортових таборах деякі американські й українські спортово-виховні організації.

Спортову Школу УСВТ „Чорноморська Січ" недаремно подають в списках між найкращими літніми спортово-виховними таборами й школами в Америці, спеціяльні журнали й видання, що їх публікують американські спортово-виховні організації.

ІНОВАЦІЯ В 1986 РОЦІ

Провід УСВТ „Ч. Січ" з приємністю вводить ще одну важливу іновацію, а саме поруч вишколу в цьогорічній Спортовій Школі для юнацтва у віці 6-16 років життя буде діяльний так зв. „Січовий спортовий садочок" для дітей нижче 6-ти років. Згідно з наміченою програмою, учасники цього нового „садочка" проходитимуть нормальний виховний вишкіл, що його проводитиме досвідчена учителька Ірина Гошовська, як теж фізичне виховання під проводом фахових інструкторів, достосоване до віку і можливостей учасників. Багато наших батьків, що мають дітей згаданого віку, матимуть чудову можливість післати їх на зразковий вишкіл та безпечне перебування на кришталево-чистому повітрі, на оселю УБС „Верховину" в Ґлен Спей, Н. Й., де проходить Спортова Школа.

Як і в попередніх роках, до інструкторського складу заанґажовано професійні і фахові сили: Ігор Чупенко, колишній тренер копаного м'яча професійного клюбу „Дніпро" в Україні, під сучасну пору тренер дружини Ферлі Дікінсон коледжу в Тінеку, Н. Дж.; Остап Стромецький, професор слов'янських мов і тренер копаного м'яча дружини університету Гантсвіл в Алабамі. Як тренер копаного м'яча Стромецький здобув собі друге місце між 22-ма тренерами університетів в ЗСА. Професійні учителі, Роман і Таня Кілярі, визначні виховники і опікуни, Андрій Гарматій-випробуваний інструктор тенісу, Христина Козак-Процюк—досвідчена інструкторка плавання, Володимир Василак, Михайло Сергіїв—довголітні досвідчені працівники, опікуни Спортової Школи, Таня Журавель, Тарас Науменко й Ярослав Твардовський—опікуни й асистенти, власні вихованці, випускники Спортової Школи. Обов'язки секретарки й медичної сестри традиційно виконуватиме Марійка Бокало, керівниками на дві зміни будуть засновники, досвідчені Мирон Стебельський і Омелян Твардовський.

Батьки, зацікавлені у тому, щоб післати своїх дітей на вишкіл до Спортової Школи „Ч. Січі", як теж до спортового садочка, можуть писати по аплікації на таку адресу: Ukrainian Sitch Sports School, 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

О. Т.